

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet

Vedrørende sags.nr.: 16/09939
Den 22 september 2016

Høring over udkast til lov om de gymnasiale uddannelser

Ministeriet har med brev af 26. august 2016 sendt ovennævnte udkast til lovforslag i høring hos Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier - Lederne.

Høringsfrist: fredag den 23. september 2016, kl. 10.00

Sendes den 22. september 2016 via E-mail: audgym@uvm.dk

Indledende bemærkninger

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne (DEG-L) er i udgangspunktet meget positive i forhold den opstramning af de gymnasiale uddannelser, der følger af lovforslaget. Tilsvarende er foreningen positive i forhold til, at der med lovforslaget lægges vægt på, at alle de gymnasiale uddannelser er ligeværdige, og at de har hver sin profil.

DEG-L har naturligvis også fokus på sammenhængen mellem ungdomsuddannelserne. Foreningen finder i denne forbindelse, at lovforslagets bestemmelser om adgang til hf fra 9. klasse, praktikophold og professionsorienteringen med en merkantil og en teknisk fagpakke udfordrer erhvervsskolerne. Vi ser disse bestemmelser som direkte kontraproduktive i forhold til målsætningen fra Aftalen om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser om, at 25 % af eleverne fra folkeskolen skal søge en erhvervsuddannelse i 2020, og at denne andel skal stige til 30 % i 2025. Hertil kommer at praktikforløbene i hf vil kunne komme til at belaste et i forvejen anstrengt praktikpladsmarked.

En realisering af lovforslaget på de nævnte områder vil efter foreningens bedste skøn i stedet for en stigning føre til et yderligere fald i tilgangen til erhvervsuddannelserne med og uden eux. Herved vil virksomhederne i endnu højere grad komme til at mangle faglært arbejdskraft. Samtidig vil et yderligere fald i tilgangen til erhvervsuddannelserne udfordre institutionerne på deres økonomi og hermed på muligheden for at opretholde et bredt uddannelsesudbud, især i de tyndt befolkede egne af Danmark.

DEG-L er opmærksom på, at de nye bestemmelser om hf i udkastet til lovforslaget er en konsekvens af indholdet i den politiske aftale om styrkede gymnasiale uddannelser. Foreningen skal derfor anmode ministeriet om at foranledige, at foreningens synspunkter bliver forelagt Gymnasie- og erhvervsuddannelses forligskredsene med en anmodning om at genoverveje adgang til hf fra 9. klasse og professionsorienteringen.

Fastholdes forslaget i sin nuværende form ser foreningen sig i en situation, hvor det kan blive nødvendigt at arbejde for, at en række skoler bliver godkendt til at udbyde hf, et udbud som skolerne i øvrigt ser sig særligt

kvalificerede til. Det gælder professionsorienteringen generelt, og det gælder de konkrete fagpakker. Se mere herom i det efterfølgende konkrete afsnit om hf.

Konkrete bemærkninger:

Formål

§ 3 stk. 1 sidste punktum ønskes formuleret således:

Der lægges i undervisningen vægt på brug af it, på produktudvikling, innovation, problemløsning og på anvendt naturvidenskab, herunder ved kombination af teori og praktik i værksteder og laboratorier.

§ 4 stk. 1 sidste punktum ønskes formuleret således:

Der lægges i undervisningen vægt på brug af it, på innovation og problemløsning, herunder ved arbejde med virkelighedsnære cases og projekter.

Ligeværdighed

I udkastet til lovforslag er der lagt vægt på, at der skal være ligeværdighed mellem uddannelserne. I forlængelse heraf ønsker DEG-L, at der på linje med ordningen for uddannelsen til almen studentereksamen, bliver mulighed for at udbyde uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen i et toårigt forløb.

På et tilsvarende grundlag ønsker DEG-L, at erhvervsskolerne får mulighed for at oprette kostgymnasier.

Adgangskrav

§ 7 nr. 6) m.fl. Det er uklart, hvad der menes med, at ansøgeren skal bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen ved resultaterne fra de lovbundne prøver i folkeskolens afgangseksamen. De fag, der er i spil ved de to begivenheder, er jo ikke nødvendigvis sammenfaldende.

§ 10 stk. 1 nr. 4)

Der bør, som forudsætning for at opnå retskrav for adgang til hf fra 10. klasse, som det også fremgår af udkastet til lovforslag, stilles krav om, at ansøgeren har aflagt folkeskolens obligatoriske 9.-klasseprøver ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin.

§ 12

Ansøgere til de treårige gymnasiale uddannelser, der ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, og som ikke har retskrav på optagelse, skal til en centralt stillet prøve. Tilsvarende gælder for ansøgere uden retskrav til erhvervsuddannelserne.

I modsætning hertil skal ansøgere til den toårige uddannelse til hf-eksamen, der ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, og som ikke har retskrav på optagelse, kunne optages efter en standardiseret vurdering.

DEG-L ønsker på dette punkt ligestilling mellem ansøgere til alle ungdomsuddannelser.

Grundforløbet

Grundforløbets længde er i udkastet til lovforslaget fastsat til tre måneder. Det giver efter DEG-L's opfattelse anledning til to problemer.

For det første kan det blive svært at nå at realisere alle de opgaver, der indgår i grundforløbet, herunder er det en særlig udfordring, at skolen obligatorisk skal gennemføre en evalueringssamtale med hver enkelt elev for at afdække elevens faglige niveau og ønsker til videregående uddannelse.

For det andet er der et problem, at elever, der har afsluttet et gymnasialt grundforløb og derefter ønsker at skifte til grundforløb 2 i en erhvervsuddannelse (GF 2), skal vente til medio januar for at påbegynde dette. Disse elever har brug for i mellemtiden at blive fastholdt i et uddannelsesforløb, og de har brug for kvalificeret viden om erhvervsuddannelserne, så de kan vælge det rette GF 2. Elever, der ønsker at skifte til en erhvervsuddannelse med eux kan yderligere have brug for opkvalificering i gymnasiale fag på C-niveau. I denne sammenhæng ønsker erhvervsskolerne mulighed for at kunne tilbyde forløb som introducerer til erhvervsuddannelserne, og som i relevant omfang omfatter supplerende enkeltfag. Et sådant udbud bør kunne ske uden for rammerne af lov om åben uddannelse og på lige vilkår med andre udbydere, for så vidt angår tilskud og eleverne SU-muligheder.

I princippet bør karakterer givet i grundforløbet ikke være medtællende på eksamensbeviset, idet dette bevis bedst muligt bør udtrykke elevernes kompetencer ved afslutningen af uddannelsen. I stedet ønsker DEG-L, at prøverne i grundforløbet skal indgå i vejledningen af den enkelte elev om valg af studieretning eller eventuelt om skift til en erhvervsuddannelse.

DEG – L ønsker samtidig muligheden for skift fra et gymnasialt grundforløb til en erhvervsuddannelse indarbejdet i bemærkningerne til lovforslaget i afsnit 2,1.3.2.2 om den obligatoriske evalueringssamtale og resultatet af denne.

I forhold til de medtællende prøver, der efter lovforslaget skal gennemføres i grundforløbet, ønsker DEG – L, at ministeriet udsender retningslinjer, der bedst muligt sikrer et sammenligneligt niveau mellem alle skoler, der gennemfører grundforløbet.

Studieretninger

Af § 26 stk.1 fremgår det, at skolernes udbud af forskellige studieretninger i udgangspunktet er bundet af oversigten i bilag 1. Efterfølgende i samme paragraf er der givet endog meget stramme muligheder for godkendelse af lokale studieretninger.

DEG-L ønsker, at reglerne om godkendelse af lokale studieretninger bliver ændret, så uddannelsen til merkantil studentereksamen og uddannelsen til teknisk studentereksamen får mulighed for – efter ansøgning – at koble et tredje studieretningsfag på de i bilaget anførte studieretninger. Hensynet er uddannelsernes profil, hvor det fx er oplagt at koble innovation på studieretninger med teknologi. Et andet hensyn er skolernes mulighed for at etablere Team Danmark-klasser. En sådan klasse må naturligvis have idræt som studieretningsfag eller som valgfag bundet til studieretningen. Er dette ikke tilfældet, vil skolerne ikke kunne etablere Team Danmark-klasser.

I sammenhængen vil foreningen eksplicit gøre opmærksom på, at der i uddannelsen til almen studentereksamen allerede i bilag 1 er indskrevet studieretninger med tre studieretningsfag.

I bilag 1 til §-delen i udkastet til lovforslaget er der i uddannelsen til teknisk studentereksamen fastsat regler, som udelukker, at skolerne kan udbyde en studieretning, der omfatter kommunikation og it A + engelsk A.

En sådan studieretning vil være mere relevant end de nævnte muligheder, hvor kommunikation og it A er studieretningsfag sammen med tysk fortsætter B hhv. fransk eller spansk fortsætter B.

Fleksibilitet

DEG-L ønsker, at skolernes bedst muligt kan tilrettelægge uddannelserne med udgangspunkt i lokale forudsætninger. Foreningen ønsker derfor, at den nuværende 7 % pulje bevares, og at reglerne for 28-loftet gøres mere fleksible med en opgørelsesperiode for skolen som helhed over tre år.

Undervisningsbegrebet mv.

Det skal foreslås, at § 19 stk. 1 formuleres så begrebet "lærerstyret" i første linje erstattes af "lærerorganiseret", og at "lærerstyret" udgår i anden linje. Herved vil undervisningsbegrebet blive mere tidssvarende, og der bliver bedre muligheder for at anvende undervisningsformer, der baseres på digitale læremidler og undervisningsformer, der sigter på, at eleverne i den sidste del af uddannelserne opnår en vis fortrolighed med de studieformer, der anvendes i de videregående uddannelser.

Det skal yderligere foreslås, at § 29 lige som § 28 indledes med: "Uddannelsesforløbene og undervisningen". Herved understreges det, at fordybelsestiden og andre uddannelsesaktiviteter skal bidrage til, at eleverne opnår de kompetencer mv., der er omfattet af § 29.

Hertil kommer, at § 29 bør indeholde et afsnit om elevernes digitale kompetencer. I denne sammenhæng bør det bestemmes, at skolerne både har ret og pligt til at anvende digitale læremidler, herunder virtuel undervisning.

§ 42 bør udformes, så det klart fremgår, at den aktive deltagelse i uddannelsesforløbene og undervisningen også omfatter opgaveaflevering, og at konsekvenserne af "snyd" i denne og andre sammenhænge skal være obligatorisk i skolernes studie- og ordensregler.

§ 67 ønskes udformet, så skolerne uden ansøgning kan beslutte at udbyde uddannelsen eller dele af uddannelser bortset fra faget dansk på et af de fremmedsprog, der indgår i uddannelsen som fortsættersprog.

Profiler

DEG-L ønsker, at der konkret i lovforslaget fastsættes begrænsninger i skolernes mulighed for at udbyde valgfag, som er profilfag i andre uddannelser.

Det fremgår af materiale udleveret af ministeriet, at hhx-profilfagene virksomhedsøkonomi B, erhvervsjura C og innovation C indgår i den merkantile hf fagpakke. Dette er i modstrid med intentionen om, at der skal være tydelige gymnasiale profiler.

Økonomi

Skolernes økonomi vil blive belastet som følge af en række elementer i lovforslaget, herunder:

- Den fremrykkede tælledato er til ulempe for skolerne, og der er ingen compensation.
- Tælledatoen for 28-loftet fremrykkes, hvilket umiddelbart er til fordel for skolerne. Til gengæld udlignes fordelene ved, at undervisningstaxameteret reduceres.
- Reglen om, at en skole skal oprette et valghold for 10 elever og derover, er ny på erhvervsskolerne, og reglen vil medføre væsentlige merudgifter for skolerne. Merudgifterne kompenseres ikke.

- Der skal gennemføres evalueringssamtaler med alle elever i grundforløbet.
- Der indføres en yderligere prøve til eksamen.
- Der er regler om, at skolerne skal tilbyde frivillig undervisning.

DEG-L ønsker fuld kompensation i undervisningstaxameterne for alle de merudgifter, der følger af lovforslaget.

Timetal htx mv.

Lovforslaget viderefører det eksisterende høje timetal på uddannelsen til teknisk studentereksamen både til undervisning og til fordybelse. Lovforslaget har samtidig fokus på ligestilling mellem uddannelserne. DEG-L ønsker, at lovforslaget udformes, så der indarbejdes en hjemmel, så timetallene og fagrækken for uddannelsen til teknisk studentereksamen efterfølgende kan justeres. Herunder ønsker foreningen, at mulighederne for at opgradere teknologi B til et A –niveau undersøges, så også htx obligatorisk får 4 fag på A-niveau. I forlængelse heraf bliver der brug for at overveje, hvorledes der fortsat kan udbydes studieretninger, som omfatter et teknologisk studieretningsfag.

DEG-L skal foreslå, at ministeriet i sammenhængen nedsætter en arbejdsgruppe med deltagelse fra skolerne og fra de relevante videregående uddannelser.

Hf

Lovforslagets udformning af reglerne om hf indebærer mulighed for adgang til uddannelsen efter 9. klasse, at hf skal være professionsorienteret, og at de institutioner, der er godkendt til et hf-udbud kan udbyde merkantile og tekniske fagpakker. Herved kommer hf til at ligge tæt på de uddannelser, der gennemføres i regi af erhvervsskolerne. I det fald at lovforslaget realiseres på disse punkter ønsker DEG-L som anført indledningsvis, at hf kommer til at indgå blandt de uddannelser, som, hvor det er relevant, udbydes af erhvervsskolerne. Et sådant udbud vil i høj grad understøtte den ønskede professionsorientering, herunder ved skolernes studiemiljø, ved skolernes konkrete erfaringer med de fag fra de erhvervsgymnasiale uddannelser, der indgår i fagpakkerne, ved brug af skolens lærere fra hhx og htx, og i det hele taget ved skolernes erfaringer med erhvervsperspektiverende undervisning både i de almene fag og i de fag, der indgår i fagpakkerne. Hertil kommer, at erhvervsskolerne, i modsætning til voksenuddannelsescentrene, kan tilbyde eleverne et egentligt ungdomsuddannelsesmiljø.

Årskarakterer på hf

I høringsbrevet er høringsparterne blevet opfordret til at forholde sig til § 46 stk. 2, idet denne del af lovforslaget mangler afklaring i forligskredsen.

DEG – L ønsker, at der gives årskarakterer i fagene i fagpakkerne. Herved skabes der størst mulig lighed mellem uddannelser med et studieforberedende indhold, herunder erhvervsuddannelser med eux.

Lærerkompetencer

I § 56 i udkastet til lovforslag er der fastsat regler om lærernes kompetencer. Reglerne er enslydende med de gældende regler.

DEG-L ønsker, at bestemmelsen i stk. 4 blødes op, så lærere efter stk. 2, som har erhvervet deres faglige kompetence bl.a. ved kvalificerende erhvervsmæssig beskæftigelse, ikke skal måles i forhold til et bestemt antal ECTS-point Baggrunden er, at det er umuligt at omsætte kvalificerende erhvervsmæssig beskæftigelse til ECTS-point- en problemstilling, der løbende giver anledning til lærerkvalifikationssager på erhvervsskolerne. Udgangen af disse sager er ofte i direkte modstrid med det helt afgørende behov for at

opretholde den erhvervsrettede profil i uddannelserne til merkantil-, teknisk- og erhvervsfaglig studentereksamen.

Afskåret klagemulighed

§ 73 er udformet, så ministeren kan bestemme, at afgørelser truffet af en af ministeriets styrelser ikke kan indbringes for ministeriets departement. DEG-L finder, at dette er et problem for institutionernes retssikkerhed, og foreningen finder derfor, at bestemmelsen bør udgå.

Med venlig hilsen

Lars Kunov

Direktør